

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. szeptember 29.

39. Szám.

Az ország északi részének kolonizálása.

Országunk északi részeiben a telepítések kérdése, a gazdasági körökben, különösen azoknál, kik az agrár reform kérdésének megoldásáról foglalkoznak, az utóbbi időben nagy érdeklődést kezd mutatni. A telepítések alá ezen esetben Horvátország egy része, Muraköz, Murántúl és Szlovénia egy része kerülne. Általában eddig, mikor a telepítésekről volt szó, mindig az ország déli részeire és vajdaságra gondoltak. Közben a telepítések kérdése az északi részeken különösen Muraközben és Murántúlon többé kevésbé nyílt maradt, dacára, hogy ezen részekre nem sok súlyt helyeztek. Ezen kérdés most elmozdult a holt pontról és ennek megoldására P. A. B.-nak kell kivezető utat találni. Az agrár reformot nemcsak azért hajtották végre, hogy a nagybirtokok feloszoljanak, hanem hogy új birtokformák létesüljenek a kisbirtokok keretében, melyek lehetőségeket nyújtanak a kisgazdáknak a megélhetésre és az állam részére is ugyan annyit jövedelmezzenek, mint a nagybirtokok jövedelmeztek.

A hitel megadásával elősegítik az ujonnan alakult kisbirtokok előmenetelét és felvirágozását. Az agrár körökben nagy elismeréssel hangoztatják, hogy a kormány teljes figyelemmel kíséri az északi részek telepítésének kérdését. Határozatot hoztak a megszervezendő telepekről és átvizsgálják a földbirtokok azon részeit, melyek mint szupermaksimum maradtak a nagybirtokok kezében. Az ország déli passzív részeinek lakói elegendő biztosíték, ellenben beleegyeznének az ország északi részére való átköltözésre. Mondhatjuk, hogy a néhány hónappal ezelőtt kezdeményezett telepítések kérdésében a kormány, valamint az agrár körök véleménye szerint egy magasabb nemzeti célt látnak érvényesülni, azért a telepítésekre szánt területek nagyobb részt a határokon fekszenek. Ezen telepítések igen jó hatással volnának a határokon élő idegen ajku népekre — írja egy zágrábi lap. — Telepesek a passzív vidékekről örülnének ki és ietelepedésük hasonló volna, mint a

Politikai hírek.

Az új középiskolai törvény. Ófelsége a király aláírta a közoktatásügyi miniszter előterjesztésére és a miniszterelnök meghallgatása után a középiskolákról szóló törvényt. Az új törvény fontos intézkedéseket tartalmaz a tanárok kvalifikációjára, a tanári illetményekre és a minősítésre vonatkozólag. A törvény fontosabb intézkedései a következők: A középiskolák négy-, vagy nyolc osztályosak. Tipusai a következők: reálgimnázium; reáliskola és klaszikus gimnázium. A középiskolák lehetnek fiu-, leány-, vagy közös iskolák. A középiskolák államiak, vagy önkormányzatiak, magán középiskolák nem nyithatók. A rendes tanítás szept. 16.-ától június 10-éig tart. Az iskola év három évfolyamra oszlik. Testi fenytések a tanítókkal szemben nem alkalmazhatók. A tantestület rendes óradijas tanárokból áll. A tanárok heti óraszám: 18—20. Azok a tantervek, kiket a jelen törvény nem minősít, nyugdíjba helyezendők, ha pedig nincs nyugdíjjogosultságuk, akkor az állami szolgálatból elbocsátandók. Ideiglenes tanítók tartoznak kvalifikációjukat egy éven belül kiegészíteni.

Ausztria. Ugy látszik, hogy mérsékeltebb irányzat fog fölül

délszerbiai és a Koszovo mezőn való telepeké. Elsősorban a menekültek jönnek számításba, majd Dalmácia, Hercegovina és Horvátország passzív részeiből kerülnek ki.

Az agrár körök véleménye szerint, az ország északi részében a telepítések kérdését véghez kell vinni és a kivándorlás kérdésével kell azt összefüggően elintézni, amelyről már a spliti konferencián tanácskoztak.

Ezen kérdésben, mint ahogy hallani az érdekelt agrár körök részéről, az északi részek telepítése ügyében már-különböző előterjesztések történtek, annak módjáról és helyéről. Néhány agrárszövetkezet már intenzíven kezdett foglalkozni, a telepítések kérdésével és erről már különféle tervezeteket készítettek. Sőt ami már több, néhány agrár szövetkezet már lépéseket is tett ebben az ügyben. Így pld. a ma-

kerekedni. Az osztrák szociáldemokrata párt minden józan alkotmány módosításhoz hozzá járul, ha az alkotmány reform nem teremt jogi egyenlőtlenséget. A párt hajlandó az önvédelmi alakulatok leszerelésére. Angol újságok szerint Ausztriát nagy veszély fenyegeti. Szeptember 29.-e súlyos nap lesz, mert ezen a vasárnapon a Heimwehr szervezetek négy felvonulást tartanak. Ez a nap belpolitikai tekintetben fordulópont lehet.

Kína. A kormány érvénytelennek nyilvánítja a külföldi hatalmak területen kívüli jogát. A rendelet 1930. január 1-én lép életbe. Ezután tehát a külföldi hatalmak állampolgárai is a kínai törvények alá esnek. A kormány azt szeretné, ha a külföldi hatalmak erről a jogukról önként mondanának le.

Japán. A japán kormány a tengeri leszerelési értekezlet elhalasztását kéri egészen februárig.

Amerika. A tengerészeti minisztérium ötvenhárom torpedó rombolót von ki a forgalomból.

Ujabb Angol meglepetés. Echo de Paris közli, hogy az utolsó konferencián, az angolok egy újabb támadást intéztek a genfi népszövetséghez. Lord Robert Cecil bejelentette a kormá-

nya megbízásából, hogy a kínai javaslatot elfogadja — a békeszerződés revíziója — sőt azt kibővíti és a 19. szakasz értelmében az összes békeszerződések átvizsgálását kéri. Ezen kijelentés a szövetséges körökben és a Kis Antant köreiből nagy meglepetést keltett és elhatározták a javaslat visszautasítását, mert a kérés ellenkezik a 10-ik szakasszal, mely a jelenlegi államok integritását védi.

Vasuti konferencia M. Szobotán.

A m. szobotai kereskedelmi egyesület kezdeményezésére szept. hó 14.-én M. Szobotán vasuti konferencia tartott. Jelen voltak a ljubljani vasutigazgatóság részéről *Franc Hojsz* a kereskedelmi osztályának főnöke, *Rozsman* főellenőr, *Kresler* ellenőr és *Vrancsics* m. szobotai állomásfőnök, a kereskedelmi egyesület részéről *Cseh* elnök, *Benko* gyáros, *Kardos*, *Nemec*, *Kohn*, *Heimer*, *Nádai*, *Siftár* L. kereskedők, *Kühár* szállító, *Meszarics* építész, *Fliszár* szikvizés és *Kühár* laptulajdonos.

A konferencia tárgya: vasuti forgalmi és egyéb, M. Szobota—Hodos vonal iránti panaszok, mérleg, vagon, ki- és berakás stb. panaszok. Állomás bővítések, személyzet létszám emelés, tarifa és rakodás, Hodos—Dávidháza vonal megnyitásának az új menetrend vidékünkre kedvezőbb beállításának stb. stb. megbeszélése.

A Cseh elnöklésével lefolyt konferencia nemcsak a kereskedőkre volt nagyfontosságú, hanem egész Prekmurjére való kihatással elvi jelentőségű. Az egyesektől személyesen és okmányokkal alátámasztott panaszokra a konkrét felelet a kiküldöttektől megadatott, amely jegyzőkönyvbe vétetett. Jogos panaszoknak orvoslás adatott, illetve a nem egészen jogosakra magyarázat és utbagazítás. A többi kívánságok illetékes szakelődásoknál, illetve osztályoknál ajánlatik kielégítő elintézésre, míg a menetrend Prekmurje érdekében való beállítása és a tranzitó forgalom felvétele tárgyában, az október hónap elején Ljubljánába összehívandó akét lesz hivatva dönten

ribori agrár szövetkezet elnöke *Tripalo*. *Bozso* beográdi tartózkodásának és a P. A. B. gyűlése alkalmával, már megtette a szükséges lépéseket. Ehhez hasonló akció folyik az ország déli részein való telepítési ügyében. A szövetkezetek már kijelölték a telepesek részére alkalmas ama helyeket, melyek nincsenek rendszeresen kihasználva. Ezen telepítések fontos szerepet játszanak gazdasági és nemzeti érdekből.

Az érdekelt agrár körökből kitűnik, hogy a P. A. B. megvalósulásával, sokkal könnyebb lesz az agrár reform végrehajtása és a telepítések rendezése, mert a szükséges pénzt a nép rendelkezésére tudja bocsátani, olcsó kamattal. Mint ahogyan hallani a Mura melléken *Légrad*-tól kezdve felfelé kezdődnek az északi részekre való telepítések.

KOTZIG JENŐ.

illetve tárgyalni, melyre Prekmurje is hivatalos lesz.

Cseh elnök egy privát levelet olvas fel, mely biztatón adja tudomásul, hogy a hodos-Dávidháza közti tranzit forgalom felvétele ügyében már a tavasz folyamán minden előkészület megtörténik s anvagiakról is gondoskodva van.

A kiüldöttek szives megjelenését megköszönve, Cseh elnök a tanácskozást berekeszti. A kiküldöttek legjobb szándékukról tettek ígéretet. — r.

Egy kisasszony emlékkönyvébe.

A multat feledd el
Csak a jelennek élj
Igy éld ifju élted
Szeress szívből s ren élj.

Küzdj a jelenel,
Bizzál a jövőben,
Soh' sem fogsz csalódni
Szerető szívemben.

— DANTES. —

**HIREK.
HETI NAPTÁR**

SZEPTEMBER 30 nap. 40. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
29 Vasár.	F. 19. Mih. főa.	F. 18. Mih. Jeromos
30 Hétfő	Jerom. egyh.	Jeromos
OKTOBER hó (31 n.)		
1 Kedd	Remig pk.	Malvin
2 Szerda	Órzdangy. ü	Petra
3 Csüt.	Kandit vt.	Hélga
4 Péntek	Assisi Fer.	Ferenc
5 Szomb.	Placid vt.	Aurel

Vásárok :

Szept. 29. (30). G. Lendava, Verzej; 30. Kotoriba, Štrigova; Oktober 3. Dobrovnik; 4. Turnišče; 5. Hodos.

Rimski Toplicában, ahol mindent az asszonyok csinálnak.

Rimski Toplica, julius hó.

Nem mindenkinek adódik meg az a szerencse, hogy ha egyszer úgy érzi, hogy idehaza unalmas a környezete, nehezebb a légzése és nyugtalan az idegzete, akkor egyszerűen összecsomagoltat és hálókocsijegyet vált a római gyorsvónatra. A szegény ember nem mehet el csak úgy mirnix-dirnix, amikor azt megkivánja. A szegény embert mostoha sorsa a hivatalhoz köti, ahova bemegy, amikor a nap fölkel és ahonnan hazamegy, amikor a nap is nyugvóra tér. A szegény ember nem vonhatja ki magát az élet gondjai közül... a szegény emberre a godok tömegei várnak. Hivatali gondokkal a családi gondokba, családi gondokból a hivatali gondokba... ez bizony a szegény polgár spiszélete.

A kóránban meg van írva, hogy amikor a hegy nem ment Mohamednek, akkor Mohamed volt kénytelen a hegynek menni. Itt azonban csoda történt. A szegény ember nem mehe-

Időjárás :

Szept. hó hüvös változó. Okt. Herschel sz.: Délnyugati szél sok esőt hoz. Tapaszt. sz.! Okt. eleje igen változó.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	210—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	210—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	50—70
"	Bab cseres.	"	375—
"	vegyes bab	"	300—
"	Krumpli	"	50—75
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1300—1400
Bika	8.—	8:50	9.— 9:50
Üsző	7:50	8:50	9.— 10—
Tehén	3:50	4.—	5.— —
Borju	—	—	12.— 12:50
Sertés	—	—	15.— 15:75
Zsir l-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	1—

Valuta :

Zürichben 100 Din = 9·127 sfrk.

100 Doll. (E. A.) adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	„ 4900 „
100 Márkért	„ 1320 „
100 Frankért (Páris)	„ 215 „
100 Pengőért	„ 990 „
100 Schil. (Bécs)	„ 798 „
100 Cseh kor.	„ 168 „

— **Betörés.** 24.-ére virradó éjjel eddig még ki nem nyomozott tettesek feltörték a puconci vasutállomás raktárát. Miután anyag benne nem volt felraktározva, csak kevés értékű aprólékokat vittek el. Ez a raktár kicsiny és olyan rossz állapotban van, hogy már emiatt sem merik az árut beraktározni. Kis nyomásra is már enged „nyilik“.

— **Postautó menetrendje** Rogasevci—M. Szobota—D. Lendava között a következő: Indulás Rogasevciről 5 óra 40 perc,

M. Szobotáról 7.30 érkezés D. Lendavára 9.15. Indulás D. Lendaváról 13.30, M. Szobotáról 15.30 érkezik Rogasevcira 17 ó.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Bejek Franc Dolicsban hegyes uton fát hordott. Az erős lejtőnek használt féklánc elszakadt, a szekér nekiindult, miközben ő oly szerencsétlenül esett a szekér alá, hogy kezét lábát törte és több zuzódást szenvedett. Beszállították a m. szobotai kórházba.

— **Savel-féle korcsmába,** mely Csnelavci községben a radkersburgi ut mellett egyedül áll, a napokban a rókatáncós cigány az ablakon át behatolt, villany zseblámpával megvilágította a különben sem ismeretlen helyiséget és ellopta a kb. 700 dinárt erő különféle dohány, cigaretta és szivar készletet. A betörés kb. 11 órakor éjjel történt. A korcsmárosné hallotta a üvegcsörömpölést, de azt hitte a cseléd a lámpa üveget törte el. E hitét megerősítette az ajtórezen beszivárgott lámpafény. A villany zseblámpa fényét látta a konyhalámpa fénye helyett. Csak reggel tünt fel, hogy betörő járt ott. A vizsgálat folyamatban van.

— **Hordó ellenőrző hitelesítő hivatal lesz Murszka-Szobotán.** A helybeli községi előjáróság értesítve lett, hogy az ipar- és kereskedelmiügyi miniszterium M. Szobotán létesítendő hordóellenőrző és hitelesítő hivatalra megadta az engedélyt. Az ehhez szükséges helyiségekről máris gondoskodnak, hogy a hivatal működését mielőbb megkezdhesse.

— **Olvasóinkat felkérjük** sziveskedjenek a lapot megreklamálni, ha egyik-másik számát nem kapják meg, avagy csak na-

gyon későn érkezne a címzet kezéhez, hogy a megfelelő lépéseket az illető posta ellen megté-
hessük. Egy levelező lap nagyságu papiros lapra ezt tessék írni:

Reklamacija.

Uprava „MURAVIDEK“

Murska Sobota

A hátlapon megírja, hogy hány nappal később kaptak kézhez a lapot, mint kellett volna. Avagy, hogy a lapot nem kapták meg. Névalírás, házszám, község kelet.

— **Erdei tűz.** A „dobrovnik“ erdőség területén elégett a „Nasic i“ fakitermelő társaságnak vagy négy-
száz köbméter tűzifája s a tűz területén még az iparvasut pályája is elégett. A tűz valószínűleg boszuból fakadt gyújtogatás folytán keletkezett, mert sokan sérelemnek találták a fakiárusítási eljárást.

— **Figyelmeztetés.** A sebesen járó biciklisták, autósok soha ne felejtsek el, hogy az előzetes csengetés, trombitálás még nem zárja ki bekövetkező szerencsétlenségek lehetőségét, mert az elgázolt lehet annyira elmélyedve gondolataiba, hogy nem jut öntudatára a csengő, a trombita jelzés. No meg süket is lehet az illető. A büntetés mindenképpen a gázolót éri; mert tessék megállni az akadály előtt. Hirtelen megállani csak is a lassan haladó tud.

— **Motorkerékpár szerencsétlenség.** Lustig Zsiga csakoveci fiatalember, varazsdin-csakoveci urszáguton egy kőben elbukott gépjével és eszméletlenül terült el az uton. A közeli vendéglő tulajdonosa az első segélyben részesítette, majd az arra haladó Kovacsics Kreso haza szállította. Lusztig a fején, kezén és lábán sebesült meg könnyebben.

— **A zágrebi szintársulat tagjaiak szereplése Csakovecen.** E hó 21-én a zágrebi szintársulat tagjai

tett Rómába fürdeni, a római fürdő jött el tehát a szegény ember országába... hogy langyos forrásaival az aszott testet körülsimogassa és enyhe párkjaival a fáradt idegeket megnyugtassa.

Mint mindennek, ami római, Rimski-toplicának is történelmi multja van. Ezt aki idejön, annak legtöbbszörre el is meséli. Rimski-toplicának a jelenje is történelmi. A fürdőigazgatóság különös gonddal ügyel a bel- és külföldiek békéjére, hogy mindenkinek nyugodtan élhessen... és költekezessen. Ami itt a legérdekesebb, hogy soha egy házban még annyi nőt nem láttam, mint ebben a történelmi fürdőben. Asszony az igazgató. Asszony az aligazgató. Asszony a kulcsár, a konyhafelügyelő, a kapus és a többi segédzsemyzet is. Asszony asszony hátán. A hosszú folyosókon kora reggeltől késő estéig bájosan mosolygó szobacicák szaladgálnak... közöttünk azonban az elérhetetlen mélység, amelyet a fegyelem vas törvényei építettek föl, miként egy kárhauzi kolostorban. Idegeket csak így lehet gyógyítani. A vendégek közt is csupa nőbeteg. Vigak és férjezet-
ttek... de ha azt kérdezzük, hogy a férj hol van, ritkán kapunk csak rá

érdemleges válaszokat. A férfiak szeretnek eltüntetni bizonyos nyomokat.

A sok nő között, hol az udvaron, hol a folyosón, hol a parkban, hol a padok között, de mindig a legérdekesebben kezdődő pillanatokban megjelenik az egyetlen férfi... a Marton. A kapusné férje. Pardon... disztigváljunk. Nem ő a kapus és a felesége a kapusné... hanem a felesége a kapus és Marton a kapusné férje. Magas szikár alakja, kopasz feje és örökké komoly nézése megdermesztenek minden idillikusnak induló jelenetet. Ő szedi össze a leveleket, ő viszi ki az elutazók bőröndjeit és ő várja az érkező vendégeket. Minden fürdőbe érkező vendéget olyan méltóságteljes komolysággal kísér, mintha annak a vendégnek előre bejelentett érkezésére hetek óta várakozna.

Az étterem, a kávéház és a hoteltzobák ablakaiból gyönyörű kilátás nyílik a vasutállomásra, ahol a pihe-
nő nyaralók a kristálytisza „Szán“ vizében halászgatnak, a vizen túl pedig erdővel borított hegyoldalak következnek, amelyek magas csúcsain napfényben ragyogó kápolnák fehér-
lenek. Néha-néha felhők borítják el

az égboltozatot és ilyenkor lassan ered meg az eső, mely öntöz, frissít és termékenyít. Utána pedig gyönyörűen ragyog a nap áldástfosztó sugaraival. Esténként... amikor a köd leszáll... úgy látszik, mintha a szellemek járnának egyik csúcsról a másikra tanácskozni. Egy csodálatos vágyakozás lepi meg az embereket... ezen a helyen nemcsak élni, de meghalni is szépen lehet. A hársfaillatos nyárkezdetén közel jár a lélek az isteni birodalmak határaihoz.

Csendes magányomban elgondolkozom, hogy mennyire eltévesztették a költők hazánk hármast hynnuszát. A szerbeknek, akik mindig hősök voltak, mindig fegyverben állottak és sok-sok felkeléssel gazdagították a történelmet, a „Naprej zastava slave-t... a horvátoknak, akik ezer év óta jogokért és igazságért kíváncsoznak, a „Bozse pravde“-t... a szlovének pedig, akik ilyen vadregényes tájakon éldegélnek, a „Lijepa nasa domovina“-t kellene énekelni.

KOTZIG JENŐ.

Dubaics Margit, Paljetak Vlaho és Vojvodics Branko vendégszerepeltek Csakovecen. A közönség pártfogása révén a terem teljesen megtelt. Dubajicsné kellemes hangjával és inpozáns fellépésével, Paljetak gitárral kísért sansen énekével, majd Vojvodics az ő finoman humoros paródiájával meghódította a közönséget. Az előadást reggelig tartó táncmulatság fejezte be.

— **Betörés.** Lemerjén levő Haki kereskedőhöz betörték, még pedig már néhány hete. Negyvenezer dinár értékű árut loptak el. Még eddig nem lehetett a tettesek nyomára akadni. De most érdekes titkos felfedezések történtek, amelyek felderítik a helyzetet.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Összenőtt hármass ikreket** szült Cerica községben Licht Máté földmives felesége. A kicsi újszülöttek egészen össze voltak növe, úgy hogy nem lehetett őket szétválasztani. Az ikrek csak három óráig voltak életben.

— **Életmentés a Balatonon.** Héjj Imre magyar országgyűlési képviselő motorcsónakján megmentette Tarib egyiptomi hercegnek és két titkárnak az életét, kiket a vihar felborított csónakázás közben a Balaton taván. Héjj Imre a végső szükségben evezett hozzájuk s a vízbe ugorva kimentette a herceget a hullámokból s saját csónakjába emelte, míg az ő csónakjának kormányosa a herceg két titkárárt mentette meg.

— **Egy község borzalmai.** Egy nagy romániai ujság borzalmas dolgokat ír meg egy faluról, mely a Duna deltájánál fekszik s a hol lakosok kizárólag halászattal foglalkoznak. A falu lakosai ugyanis mind a borzalmas lepra betegségben szenvednek, az az testrészüket még életükben lerothad s ez a rettentő baj még hozzá ragályos is. És ennek a borzasztó falunak az egészségügyi hatóságoknál semmi híre sem volt, tehát így történt hogy a lakosok a halakat vígan szállíthatták be az ország belsejébe, még Bukarest főváros piacára is. Ebben a faluban már annyira elfajult ez a baj, hogy a gyerekek ujjak, orr, vagy fülek nélkül jönnek a világra s általában a falu apraja-öregje már magán hordja a kórság minden jelenségét, mint a legirtózatossabb halál előhírnökét. Állítólag csak még most intézkednek a hatóságok, hogy a baj tovább terjedését meg akadályozzák.

— **A görögországi banditák.** Tesszáliában a híres görög banditák foglyul ejtettek több előkelő és magas állású egyént s őket magukkal hurcolták a hegyekbe. Innen értesítették a foglyok hozzátartozóit, hogy váltságdíj ellenében szabadon bocsátják őket, ellenkező esetben pedig legyilkolják őket. A rablók összesen öt millió dráhma váltságdíjat követeltek s ezt most már meg is kapták, mire foglyaikat elengedték. A hatóság eddig nem tehetett semmit sem, mert nem akarta, hogy az illetők életüket ve-

szítsék el. Most azonban a kormány elhatározta, hogy minden erejével hozzáfog, hogy a bandákat kiirtsa s a további borzalmas eseteknek véget vessen.

— **A ljubjanai tiz napig tartott** őszi vásárnak több mint százezer látogatója volt. A vásár jól sikerült. Textil ipari cikkekben, fában, szőrmében, mezőgazdasági gépekben igen jó üzleteket kötöttek.

— **Az ellopott zágrábi diptichon** ügye ott tart, hogy Pyelik Inna Mirkó gróftól körözik, aki 1897-ben született és most szept. 7.-ig Párisban tartózkodott. Eddig azt hitték, hogy a diptichon Bostonban van, most lassacskán oda lyukad az ügy, hogy a bostoni is ügyes utánzat, sőt a clevelandi is. Ki tudja hol vannak az eredetiek, és hol lehet Pyelik Inna gróf? Most hogy a kincstári tárgyak gondosabban megfigyeltetnek feltűnt, hogy két láda pecsétjei a közepén vékonyan fel vannak metszve. E ládákban vannak a szinyi püspökség műkincsei. A ládák tartalomjegyzéke a szinyi püspökségnél van elhelyezve, egyelőre nem lehet tudni van-e hiány. A nyomozás egész Európára terjed ki, nagy eréllyel és körültekintéssel lesz vezetve. A párisi rendőrség kinyomozta, hogy Pyelik Inna Mirkó Párisban a Montpárnáson lakott egy szállodában a görög metresszével. Egy ismerősének azt mondta, hogy Braziliába megy műkereskedést nyitani. Megállapítást nyert, hogy a zágrébi vésnökkel készített arany kardmarkolatot, melyért százezer dinárt fizetett, Párisban egy millió frankért akarta eladni, de nem kapott rá vétőt; százezer frankot azonban már ígérték neki. Állítólag minden lapot naponta vásárolt és amint a szobájában talált jutarnji Listet elolvasta, amelyben a diptichon lopást közlik, szept. 8 és 9-dike éjszakáján összecsomagolta holmiját és három autón kiszállította a pályaudvarra. A portás közölte, hogy vele vitt egy értékes képet is, mely huszonötezer frank értékű volt és amelyet egy párisi műkereskedő kisebb kölcsönökért elzálogosított nála.

— **Rettenetes hideg telet** jósol egy francia meteorológus: Henry Meimey. Ő ezt a napfoltokból jósolja. A múlt hideg tél bevezetése volt a rendkívüli időjárásnak és ez eltart 1930.-ig.

A jövő évben igeek forró lesz a nyár, amit elviselhetetlen hideg tél követ. Már ez a tél is oly hideg lesz, hogy egyszerű téli kabát védelmet nem fog nyújtani.

— **Erdélyben havazott kedden.** Brassóban és Csikszeredán leesett az első hó és a hőmérséklet nullára esett.

— **A Bácságban ragadós száj- és körömfájás** lépett fel, amely miatt a hasított körmű állatok forgalma be lett szüntetve.

— **Egy rejtett rádió állomás** az austriai politikai helyzetről rémhíreket terjeszt. A lakosságnak azt tanácsolják, hogy Bécs bőségesen lássa el magát élelmiszerekkel nehogy eleget nélkül maradjon.

— **Pecha Vincét** magyarországi fogságának idejére ideiglenesen nyugdíjazta a csehszlovák államvasutak igazgatósága. Ismeretes, hogy Pechát a hidasnémeti íémkedés miatt tartóztatták le.

— **Partvédő,** 15 hüvelykes üteget rendelt a spanyol kormány Angliában Vickers műveknél, amely ez idő szerint Anglia legnagyobb hadianyaggyára.

Jobbra hajts!

Megjelent a közutak forgalmáról szóló szabályrendelet.

Életbeléptették a közutak védelméről szóló kormányrendeletet, amely rendezi és szabályozza a közutak védelmét és az azokon való közlekedést. A szabályrendelet szerint a közutak használata, a szabályrendelet védelmi rendelkezéseinek határain belül, mindenre nézve teljesen szabad.

A rendelet szerint tilos közutak közvetlen közelében bármilyen épület emelni. Lakóházakat, pékműveket, bármilyen üzletet vagy közutakat, a közutaktól legalább négy méteres távolságban csárdákat, kovácsműhelyeket stb. csak tiz méterre a közutaktól, bányákat, mészegetöket, téglagyárakat, öntödéket és más ipari intézményeket a közutaktól csak husz méteres távolságban szabad építeni.

A szabályrendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. Kocsik és egyéb járművek a közutakon csak jobb oldalon közlekedhetnek. Súlyos terhek szállítására az illetékes építésügyi szekciónak külön engedélyt kell kikérni.

Autók és motorkerékpárok közutakon legieljebb 50 kilométeres sebességgel hajthatnak, míg beépített területeken keresztül vezető közutakon a sebesség nem haladhatja meg a 15 kilométert. Fürdő és üdülőhelyeken keresztülvezető közutakon ezeknek a járműveknek legnagyobb megengedett sebessége 8 kilométer. Kód esetén a közutakon a maximális sebességet 10 kilométerre kell csökkenteni.

Soffőr csak husz éven felüli egyén lehet és motorkerékpárt is csak az vezethet, aki tizenhatalcadik életévét már betöltötte.

A szabályrendelet büntető rendelkezései alapján, 1—30 napig terjedhető elzárással, vagy 50—1500 dinár pénzbüntetéssel büntethetők azok, akik nem hajtanak az utak jobb oldalán, az a járművezető, aki valamilyen közuton elalszik, aki üres kocsival nem tér ki a teherrel megrakott kocsitól, aki nem kerül ki a lejtős uton haladó járműveket, aki nem várja meg a szorosokból kikerülő járműveket, aki egy irányban más jármű mellett hajt, aki nem tartja be a járművek között előírt minimális ötven méteres távolságot, aki felügyelet nélkül hagyja az uton levő járművét, aki a hidakon és a lakott területeken nem hajt lassan, aki lejtős uton nem köti meg a kerekeket, vagy a sötétben nem világítja meg járművét, aki megakadályozza a közlekedést, ittas

állapotban hajt, hatósági engedély nélkül hajt, vagy akinek járműve nincs előírtas fékkel ellátva.

Kihágások esetében a büntetések az illetékes községi hatóságok szabják ki. A befolyt pénzbüntetések a járási adóhivatalba küldendők, amelyek az összeget az építésügyi szekció rendelkezésére bocsátják.

Szerkesztő üzenete.

Jeanne. Engedje meg, hogy versét leközljem.

K. J. Cs. Hogy mi van a kerékpárral? Mit tudom én? Azóta nem találkoztamK. urral.

Torma.

Gyerekek.

— De Ibolya, feddi a mama, — ha továbbra is ilyen fejes leszel, nem kapsz férjet! Nincsen olyan férfi a világon, aki a házsártos, veszekedő, kötekedő, az igazságot mindig magának vindikáló nőt elveszi.

- No de anyukám!
- Mit beszélsz, ki hát?
- Az apika.

***

Azt mondják a Mura vidékén, hogy baj, hogy a parasztyereket min a gimnáziumba járatják. Ki fogja majd az ekeszarvát?

E szemszögből kérdik az egyik paraszt asszonyt:

No asszonyom mi lesz a fiából?

Hm! Ténsuram! Az emberem azt gondolja, hogy jó és szelid pappmesterember lesz belőle, mivelhogy igen okos szeme, meg huncut nézése van a bitangnak.

KINO

V. M. SOBOTI

V NEDELJO, 29. septembra popoldne ob 3 uri in zvečer ob 8 uri

II. Dio SVJETSKI RAT
1914—1918

7 činova.
Dozvoljeno mladeži.

V nedeljo, 6. oktobra
Trinaesti čas
PAS SAHIB
Samo za ljude jakih živaca.

VSTOPNINA:
I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.
Lastnik:
DITTRICH GUSTAV.

Miért ?

Miért lehet Prekmurjében egyes korcsmák székei, melyekből a szegek helyenként alig észrevehetően kiállnak, eltépni a ruhát, nadrágot? Mert még nem fizették meg a szék okozta kárt a korcsmárossal; pedig jogos lenne.

Torma.

A házmesterek gyűlésén kimondatott a következő pontokból álló határozat:

1. Az udvar söprése nem a házmester feladata. Ezt a lakók kötelesek elvégezni azon ősi mondás alapján, hogy mindenki söpörjön a maga háza előtt.

2. Porolni csak képzeletben szabad reggel 8—9-ig. Azontul maga a házmester porol a fertálypénz hátralekosokon.

3. Az újévi üdvözetek havonként megismétlendők.

4. Kalapemelés csak kapupénz felemeléssel jár.

5. Kapupénzhitel ki van zárva, aki megpróbálja igénybe venni, az ki is van legott zárva.

6. Házmester nincs, ellenben van házfelügyelő Ur, aki a harmadik emeleti kódis nagyságák számára megközelíthetetlen.

7. Lakó ntncs, ellenben van engedelmes rabszolga, ki a házfelügyelő urnak kezetsókol és boldog, ha leküldhet egy üveg tokaji aszút a házfelügyelő Ur enerzsia növelésére.

Közgazdaság.

A politikai hatóságtól a vendéglősök és korcsmárosok szövetségéhez a következő rendelet érkezett: *Zsemlye*: 6 gr. 50 paráért, 9 gr. 75 p., 12 gr. 1 Din.-ért. *Fehér kenyér*: 106 deka 5 Din., 53 deka 2.50 Din.-ért. *Fekete kenyér*: 114 deka 5 Din., 57 deka 2.50 Din.-ért, vagy azon alul árusítható; amiről a korcsmárosok azon célból értesítettek, nehogy árdrágítás (árhajzás) címén panasz tétessék, mert az szigorúan büntetettik.

A „Munka” című mezőgazdasági és ipari lapot, amely a Bácskai-és Torontálmezei Mezőgazdasági Egyesületek, valamint a Bácskai Cséplőgép és Traktortulajdonosok Szövetségének hivatalos lapja, nagyon ajánlom a magyar nyelvet ismerő muravidéki gazdáknak, mert számos gazdálkodási kérdéssel behatóan foglalkozik. Ezen szemle érdekességét fokozza most azon körülmény, hogy vezetőcikkben „Aránylag messze nyugaton” cím alatt rólunk a Mura vidékén élő magyarokról ír. Ismertetni fogja annak kulturáját, történetét és lakosságát. A lap Suboticán jelenik meg.

Az 1928 évi termés nagysága. Átlagosan 9.3 métemázsa buza termett egy katasztrális holdon. A legkisebb termés 8.7 métemázsa, a legnagyobb 11 q. volt. Az előbbi 20 holdon aluli, az utóbbi ezer holdon felüli birtokosnál volt. 20—100 holdas birtokosok átlag 9.2 q.-át termeltek, ellenben 100—1000-ig terjedők 9.6 q.-át. Miért van a kicsi és a nagybirtokosok között ez a nagy különbség? Mert a kis birtokos szerényebb talajgondozási, megművelési, tragyázási ismeretekkel és anyagi, pénzbeli eréllyel rendelkezik.

Rothad a burgonya. Több helyről az a panasz érkezett hozzánk, hogy a burgonya gyorsan romlik akkor is, ha a pince, kamra penészmentes, száraz. Ennek okát a szárazságnak tulajdonítjuk. A sanyaru viszonyok között növekedett burgonya ellenálló képessége igen gyenge és ezért a föld felett nem tud megküzdeni a környezetében levő elősködőkkel, bakteriumokkal.

Most kell védekeznünk a tayaszi zöldhernyók ellen! Ismerik a gazdák a zöldhernyót, amelyek tavasszal némelyik évben oly tömegesen lepik el a fákat, hogy csak a csupasz ágak láthatók, levelet mind leették a zöld hernyók? Az araszoló hernyók lepkéi (pilléi) most kezdik a rajzást. A himek nem veszélyesek, inkább a repülni nem tudó nőstények. Ezek a fatörzsén felmászhatnak és ott a repülő himekkel párosodnak s peteiket a rügyek mellé lerakják. Kenjük be körköszen a fák törzsét hernyó enyvvvel, hogy a nőstény ne kerülhessen az ágakra. Ha az enyv beszárad, (nem ragad), fel kell frissíteni.

SPORT.

Tennis mérkőzés.

Cs. S. K. — H. A. S. K. 6:1.

Az elmúlt vasárnap a csakoveci tennis klub játékosai H. A. S. K. ellen mérkőzött, a csakoveci pályán és fölényesen nyert. Ezen veszteség a zágrebi játékosokat érzékenyen sújtotta, mert rövid idővel ezelőtt nyolc-nulra verték a csakoveci csapatot. Kovacsics és Nyiri, könnyen győzték le ellenfeleiket. Legenstein az első gém elvesztése után egyenlített, majd megszerzi a vezetést. A második szettben az első gém nyérése után az ellenfél felülke-rekedik és már 3-1-re vezet, de Legenstein egymásután nyeri a gémekeket, egyenlített, majd a vezetést is magának szerezte meg. Dr. Franjetovics könnyen győz a már kifáradt ellenfele ellen. Kopjár-Lantos mérkőzésnél az első szett váltakozóan emelkedik, míg a végén a vezetést a Kopjár magának szerzi meg. A második szettben Lantos már négyre vezet, de Kopjár előre tör egymásután két gémmel, mire ellenfele felül kerekedik és nyer. A

harmadik szettben az ellenfél három gémig küzdenek, Lantoson a fáradság jelei észrevehetőek, közben Kopjár megszerzi a vezetést és megnyeri a mérkőzést. Eredmények a következők: Kovacsics-Benak 6:2, 6:3; Nyiri-Dr. Francuski 6:0, 6:2; Legenstein-Aldstetter 6:3, 6:3; Kopjár-Lantos 7:5, 3:6, 6:4; Dr. Franjetovics-Lantos 6:1, 6:3.

Férfi páros: Kovacsics, Nyiri: Benak, Dr. Francuski 6:2, 6:3; Lantos, Aldstetter: Legenstein, Dr. Franjetovics 6:3, 7:5.

Cs. S. K. Csakovec — Cs. S. K. Varasdin 0:3.

A vidéki bajnok csapat az elmúlt vasárnap mérkőzött a régi riválisa ellen. A 6 rezervával megjelent Cs. S. K. vesztesen hagyta el a sportpályát. A fiatal rezerv-játékosok közül csak Hrebák mutatott szép játékot. Az első félidő kezdetén Cs. S. K. szép játékaival fölényben van, de gólképtelen csatárai a helyzetet nem tudták kihasználni. Skok kapus hiánya, aki a Balkán versenyen képviseli a Jugoszláv színeket, a 100 és 200 méteres sík futásban, igen észrevehető volt, mert a fiatal Sray még igen bizonytalan, dacára annak néhány szép védést mutatott. A mérkőzés második felében, a várt incidens nem maradt el, de Cs. S. K. játékosok megmutatták fegyelmezett játékukat és nem vonultak le a pályáról, hanem tovább játszottak. A vezetőségnek, kinek tudomása volt a varasdi sorozatos botrányokról, melynek az utóbbi időben igen sűrűn megismétlődtek, a mérkőzés letiltásával elkerülhetett volna a botrányt, melynek következményei is lehetnek, tudva az alszövetség mostoha sokszor igazságtalan ítéletét a klubbal szemben. Biró Hegediss mérkőzést bizonytalanul és nem korekten vezette. A csakoveci csapatot érzékeny veszteség érte, amennyiben Žanyko center csatár az új iskolai törvény értelmében nem játszhatik, hanem csak a varasdinl diákcsapatban.

G. S. R. Bjelovar — Csakovec S. K. 4:1, 1:1, korner 2:15.

A csakoveci bajnok csapat barátságos mérkőzést játszott a bjelovári bajnokcsapat ellen, — melyet tehnikai okokból, idején nem közölhattük — és amely a Cs. S. K. csapat meg nem érdemelt vereségével végződött, amit a kornerarány legjobban kifejez. Cs. S. K. a tartalék igénybevételével játszott a következő felállítással: Sray, Kovacsics, Jovics, Jánics, Vas, Pintács, Mekovec, Vámpin, Zanyko, Hrebár. Krčsmár.

Bjelovar kezdi a támadást, de Cs. S. K. védelme gyorsan szereli, majd sorozatos támadásaival veszélyezteti az ellenfél kapuját. A 15-ik percben Jánics révén Cs. S. K. megszerzi a vezetést, melyet Bjelovar, csak az utolsó percekben egyenlített a kitűnő formában levő Plehát révén.

A második félidőben Cs. S. K.-t a szerencse elhagyja és sorozatos támadásai sikertelenül végződnek. A 10 és 15-ik percben Jovics két öngóllal terheli a hazai kaput, az ellenfél rövi-

desen négyre emeli a gólok számát. Az utolsó percekben Cs. S. K. erős iramot diktál, de balszerencse kíséri és így a fenti eredménnyel kellett megelégedni, a különben jóformában levő csapatnak. Megemlítendő, hogy Cs. S. K. öt fiatal játékosal legyöngülve vett részt e mérkőzésen. Szalai és Behojnik hiánya, kik elfoglaltságuk miatt nem vehettek részt a mérkőzésen, igen észrevehető volt. A nagy gólkülömbőséget a taktikai hibában kell keresni, mert támadó játékot játszottak és így legtöbb esetben a közvetlen védelem egyedül nem tudott boldogulni, az ellenfél kitűnő — általunk ismert — csatársora ellen. A bjelovári csapat szép és hasznos játékot játszik, csatársorából Bakics testvérek és a kapus tűnt ki, aki biztos vereségtől mentette meg a csapatot.

ÜZLETHELYISÉG
kiadó forgalmas helyen
érdeklődni HEIMER SAMU-nál
Murska Sobota.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpüje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

Legjobb
kerékpárok
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és gépkereskedésben
Murska Sobota.

Megérkeztek legújabb
ősi és téli
divatlapok
Kaphatók:
HANN IZIDOR
papírkereskedésben
MURSKA SOBOTA.